

PROCEDURA ZA PRIZNAVANJE STRANIH ŠKOLSKIH ISPRAVA

U okviru ovog teksta pružićemo informacije u pogledu procedura priznavanja stranih školskih isprava u osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju, objavljenih na sajtu Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja.

Priznavanje strane školske isprave je postupak kojim se **strana školska isprava izjednačava sa odgovarajućom javnom ispravom stečenom u Republici Srbiji**. Izjednačavanje strane isprave sa domaćom vrši se u pogledu prava koja njenom imaocu pripadaju, kako za nastavlanje školovanja.

Postupku priznavanja **podležu**:

- strane školske isprave stečene u inostranstvu,
- strane školske isprave stečene u stranim ustanovama u Republici Srbiji koje imaju odobrenje za rad od strane ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja.

Stranim ustanovama u Republici Srbiji smatraju se:

Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Sl. glasnik RS“, br. 88/2017), u članu 96. propisano je:

„Strana ustanova je ustanova koja ostvaruje program donet i akreditovan u inostranstvu, a koju može da osnuje strano ili domaće pravno ili fizičko lice.

Strana ustanova mora da ispunjava uslove za osnivanje, početak rada i obavljanje delatnosti, odnosno dobije rešenje o verifikaciji ustanove od strane Ministarstva i izvrši upis u registar nadležnog organa.

Isprava koju izda ustanova iz stava 1. ovog člana priznaje se pod uslovima i po postupku, propisanim posebnim zakonom.

Ministarstvo vodi evidenciju o stranim ustanovama.“

Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju ("Sl. glasnik RS", br. 55/2013 i 101/2017, u članu 96. propisano je:

„Državljanin Republike Srbije koji je u inostranstvu završio školu ili pojedine razrede škole, odnosno koji je u Republici Srbiji završio stranu školu ili pojedine razrede škole, ima pravo da zahteva priznavanje stečenih stranih školskih isprava, kao svedočanstva o stečenom osnovnom obrazovanju i vaspitanju ili pojedinom završenom razredu škole.

Strani državljanin i lice bez državljanstva ima pravo da zahteva priznavanje strane školske isprave, ako za to ima pravni interes.

Priznavanjem se strana školska isprava izjednačava sa odgovarajućom javnom ispravom stečenom u Republici Srbiji.

Stranu školsku ispravu priznaje Ministarstvo.“

Zakonom o srednjem obrazovanju i vaspitanju ("Sl. glasnik RS", br. 55/2013 i 101/2017), u članu 86. propisano je:

„Državljanin Republike Srbije koji je **u inostranstvu završio srednje obrazovanje ili pojedini razred škole, odnosno koji je u Republici Srbiji završio stranu školu ili pojedine razrede škole, ima pravo da zahteva priznavanje stečene strane školske isprave.**

Strani državljanin i lice bez državljanstva ima pravo da zahteva priznavanje strane školske isprave, ako za to ima pravni interes.

Priznavanjem se strana školska isprava **izjednačava** sa odgovarajućom javnom ispravom stečenom u Republici Srbiji.

Stranu školsku ispravu priznaje Ministarstvo.“

Školske isprave koje **ne podležu postupku priznavanja** stranih školskih isprava su:

- diplome i svedočanstva stečena u Crnoj Gori za vreme postojanja Državne Zajednice Srbije i Crne Gore (zaključno sa školskom 2005/2006. god.);
- diplome i svedočanstva stečena za vreme postojanja SFRJ (zaključno sa 27.04.1992. god.) u bivšim republikama;
- svedočanstva i diplome stečene u Republici Srpskoj (s obzirom da je osnovno obrazovanje u Republici Srpskoj devetogodišnje, učenik koji radi nastavka školovanja prelazi u školu na teritoriji Republike Srbije, potrebno je da se vrati u razred niže).

Postupak priznavanja se vrši **kada je lice završilo ili celokupno obrazovanje ili određene razrede**. Licu koje je **završilo polugodište ili je izvesno vreme boravilo u nekoj školi u inostranstvu ili stranoj školi, neće se vršiti priznavanje strane školske isprave za taj period**. Potvrda izdata od strane škole može poslužiti kao opravdanje vezano za upis učenika u školu (koji se nije upisao do početka školske godine).

Šta je APOSTIL?

“Apostille” je **potvrda** koja, shodno Haškoj konvenciji o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih dokumenata iz 1961. godine, umesto legalizacije javnih isprava u međunarodnom pravnom saobraćaju potvrđuje verodostojnost potpisa, svojstvo potpisnika javne isprave i istinitost pečata ili žiga kojim je isprava snadbivena. **Dokument overen ovim pečatom oslobođen je bilo kakve dalje overe i podoban je za upotrebu u svim državama potpisnicama Haške konvencije**. Overa pečatom “Apostille” vrši se isključivo od strane nadležnih organa u državi u kojoj je izdata javna isprava.

Original strane školske isprave, diploma, odnosno poslednji završeni razred, mora biti overen pečatom APOSTIL u državi u kojoj je završen razred ili određeni nivo obrazovanja, osim za države sa kojima Srbija ima zaključen sporazum, a to su: Austrija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Češka,

Slovačka, Grčka, Hrvatska, Irak, Kipar, Mađarska, Makedonija, Mongolija, Poljska, Rumunija, Rusija, Ukrajina, Švedska, Crna Gora i Francuska.

Spisak država potpisnica Haške konvencije kao i spisak država sa kojima Republika Srbija ima zaključene bilateralne ugovore o međusobnoj pravnoj pomoći može se naći na internet stranici Ministarstva spoljnih poslova R. Srbije.

Izuzetno verodostojnost strane javne isprave može se utvrđivati i na drugi način.

Pravo na podnošenje zahteva za priznavanje stranih školskih isprava ima:

- državljanin Republike Srbije,
- strani državljanin i lice bez državljanstva, ako za to ima pravni interes.

Za priznavanje stranih školskih isprava **nadležni su sledeći organi:**

- Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja (Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja),
- Nadležni organ autonomne pokrajine (Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje propise, uprave, nacionalne manjine - nacionalne zajednice)

Kada su u pitanju **propisi koji se primenjuju u postupku priznavanja stranih školskih isprava**, treba reći da se priznavanje obavlja na osnovu: Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju ("Sl. glasnik RS" br. 55/13 i 101/2017); Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju ("Sl. glasnik RS" br. 55/13 i 101/2017); Zakona o opštem upravnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 18/2016); priznati međunarodni sporazumi o uzajamnom priznavanju svedočanstva i diploma; Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Sl. glasnik RS" br. 88/2017); Zakon o utvrđivanju nadležnosti AP Vojvodine ("Sl. glasnik RS" br. 99/2009 i 67/2012 - OUS); Zakon o republičkim administrativnim taksama ("Sl. glasnik RS", br. 43/2003, 51/2003-isp., 53/2004-dr.propis, 42/2005-dr.propis, 61/2005, 101/2005-dr.propis, 42/2006-dr.propis, 47/2007-dr.propis, 54/2008-dr.propis, 5/2009, 54/2009, 35/2010-dr.propis, 50/2011, 70/2011-dr.propis, 55/2012-dr.propis, 93/2012, 47/2013-dr.propis, 65/2013-dr.propis, 83/2015, 112/2015, 113/2017 i 3/2018-isp) i drugi propisi imajući u vidu da se u postupku priznavanja uzima u obzir sistem školovanja strane države, nastavni plan i program, trajanje školovanja, prava koja daje strana školska isprava imaocu i druge okolnosti od značaja za odlučivanje.

Ukoliko se u postupku utvrdi da **strani nastavni plan i program znatno odstupa od domaćeg sa kojim se upoređuje**, priznavanje se **uslovljava polaganjem određenih ispita, izradom određenih radova ili proverom znanja**. Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine ovaj deo procedure obavlja u saradnji sa Zavodom za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja i stručnim uputstvom.

Važne informacije u ovim postupcima su, da se:

- Učenicima osnovnih škola **iz Bosne i Hercegovine i Crne Gore**, koji su svoje obrazovanje započeli po reformisanom devetogodišnjem sistemu, u Republici Srbiji završen određen razred osnovne škole **priznaje se kao jedan razred niže**, a iz razloga što nastavni plan i program prvog razreda osnovne škole koji je završen u Crnoj Gori ili Bosni i Hercegovini odgovara planu i programu predškolskog obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji.

- Za priznavanje **obrazovanja stečenog u SAD**, ako je završen samo 12. razred potrebno je priložiti transkript 12. razreda i diplomu, kao i po dva primerka prevoda. Ukoliko škola ne izdaje diplomu, neophodno je pribaviti pismo direktora škole, u kojem se navodi razlog zašto škola nije izdala diplomu i kojim se potvrđuje da učenik sa ostvarenim uspehom ima pravo upisa na univerzitetu u SAD. Umesto diplome može se dostaviti dokaz o položenim ispitima: GED, SAT ili ACT.

- Diplome (ATESTATI) stečeni **u Ruskoj Federaciji i bivšim republikama SSSR-a** priznaju se kao završen drugi ili treći razred gimnazije sa pravom upisa na visokoškolsku ustanovu. Ovo znači da imaći ovih diploma nemaju završenu srednju školu, ali mogu da konkurišu za upis na visokoškolske ustanove. Prilikom podnošenja zahteva potrebno je priložiti original atestat i prepis ocena sa po dva primerka prevoda ovlašćenog sudskog tumača.

- Preporuka za sve zainteresovane stranke koje diplome ili sertifikate ne dobijaju u toku leta tekuće godine, već znatno kasnije (**francuski BAC, diploma međunarodne mature IBO, sertifikati o položenim ispitima u Kembridžu ili Oksfordu**) je da podnesu zahtev za priznavanje strane školske isprave sa dokumentacijom koju poseduju, da bi im se izdala potvrda da je postupak priznavanja strane školske isprave u toku i na osnovu koje bi mogli da pristupe polaganju prijemnih ispita na visokoškolskim ustanovama.

Upis u srednju školu učenika koji su završili školovanje ili pojedine razrede u inostranstvu, odnosno stranoj ustanovi u Republici Srbiji uređen je na sledeći način:

- Kandidati za upis u srednje škole kojima je rešenjem Ministarstva/Pokrajinskog sekretarijata priznato završeno osnovno obrazovanje i vaspitanje upisuju se u srednje škole **preko broja predviđenog za upis**, dok je za upis u umetničke škole, školu za učenike sa posebnim sposobnostima (matematička gimnazija i odeljenje, filološka gimnazija i odeljenje, gimnazija i odeljenje za sportiste, odeljenje za učenike sa posebnim sposobnostima za fiziku, u gimnaziju i odeljenja za obdarene učenike u računarskoj gimnaziji), školu u kojoj se deo nastave ostvaruje na stranom jeziku i školu za talentovane učenike **potrebno da polože prijemni ispit**.

- Kandidati koji su **završili VI ili VII razred osnovne škole u inostranstvu**, ili koji su u stranoj ustanovi u Republici Srbiji završili te razrede, **ostvaruje 20 bodova na osnovu opšteg uspeha** u VI, odnosno VII razredu osnovne škole i obavljaju završni ispit. Ovi učenici se **ne upisuju preko broja predviđenog za upis**.

Pokretanje postupka i potrebna dokumentacija u postupku priznavanja stranih školskih isprava

Za podnosiocima zahteva sa prebivalištem na teritoriji Republike Srbije priznavanje stranih školskih isprava osnovnih i srednjih škola vrši Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, a za one sa prebivalištem na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine, Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, propise, upravu, i nacionalne manjine-nacionalne zajednice.

Postupak se pokreće **podnošenjem zahteva** preporučenom poštom ili lično na prijemnom šalteru, gde se uz popunjen formular prilaže i **neophodna DOKUMENTACIJA:**

1) Za priznavanje OSNOVNOG obrazovanja i vaspitanja potrebno je:

- originalna svedočanstva o poslednjem završenom razredu osnovne škole u inostranstvu, odnosno stranoj ustanovi u Republici Srbiji, odnosno svedočanstvo o završenoj osnovnoj školi koja su overena pečatom "Apostille" od strane nadležnog organa u zemlji u kojoj je izdat dokumenat i kopije istih;
- dva primerka prevoda poslednjeg završenog razreda ovlašćenog sudskog tumača u Republici Srbiji. Oba prevoda moraju biti overena originalnim pečatom ovlašćenog sudskog tumača, koji je u obavezi, po zakonu, da izda stranki dva primerka.
Napomena: Nije potreban prevod dokumenata izdatih u Crnoj Gori, Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Uz originale priložiti po jednu neoverenu fotokopiju istih;
- dokazi o prethodno završenim razredima u Republici Srbiji ili inostranstvu (original i jedna ne overena fotokopija);
- dokaz o uplati administrativne takse u korist budžeta Republike Srbije na žiro račun: 840-742221843-57 sa pozivom na broj 97 50-016 u iznosu od 2670,00 dinara.

Taksa za rešenje po zahtevu se naplaćuje, po tarifnom broju 172. tač. 2) podtačka (1) Zakona o republičkim administrativnim taksama ("Sl. glasnik RS", br. 43/03, 51/03, 53/04, 42/05, 61/05, 101/05, 42/06, 47/07, 54/08, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11, 55/12, 93/12, 47/13, 65/13, 57/14, 45/15, 83/15, 112/15, 50/16, 61/17 i 113/17).

Originalna svedočanstva za sve pojedine razrede završene u inostranstvu ili stranoj ustanovi u Republici Srbiji, vraćaju se strankama po okončanju postupka priznavanja.

2) Za priznavanje SREDNJEG obrazovanja i vaspitanja potrebno je:

- originalna svedočanstva o poslednjem završenom razredu, odnosno svedočanstvo/diploma o završenoj srednjoj školi koja su overena pečatom «Apostille» od strane nadležnog organa u zemlji u kojoj je izdat dokumenat;

- dva primerka prevoda ovlašćenog sudskog tumača u Republici Srbiji. Oba prevoda moraju biti overena originalnim pečatom ovlašćenog sudskog tumača, koji je u obavezi, po zakonu, da izda stranki dva primerka. Prevodi se za:

1. gimnazije određenog smera – svedočanstvo poslednjeg završenog razreda ili završnog razreda i matura diplome;

2. srednje stručne škole u trogodišnjem i četvorogodišnjem trajanju određenog obrazovnog profila - svedočanstvo za svaki razred pojedinačno i svedočanstvo o položenom ispitu na kraju ciklusa određenog nivoa obrazovanja.

Napomena: Nije potreban prevod dokumenata izdatih u Crnoj Gori, Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Uz originale priložiti po jednu neoverenu fotokopiju istih.

- dokazi o prethodno završenim razredima u Republici Srbiji ili inostranstvu (original i jedna ne overena fotokopija);

- dokaz o uplati administrativne takse u korist budžeta Republike Srbije na žiro račun: 840-742221843-57 sa pozivom na broj 97 50-016 u iznosu od 5 310,00 dinara.

Taksa za rešenje po zahtevu se naplaćuje, po tarifnom broju 172. tač.

3) podtačka (1) Zakona o republičkim administrativnim taksama ("Sl. glasnik RS", br. 43/03, 51/03, 53/04, 42/05, 61/05, 101/05, 42/06, 47/07, 54/08, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11, 55/12, 93/12, 47/13, 65/13, 57/14, 45/15, 83/15, 112/15, 50/16, 61/17 i 113/17).

Originalna svedočanstva za sve pojedine razrede završene u inostranstvu, koja se vraćaju strankama po okončanju postupka.

Obrazac za podnošenje zahteva za priznavanje strane školske isprave može se preuzeti na sajtu Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja (www.mpn.gov.rs).